

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4ECdo/2/2020
Identifikačné číslo spisu: 4412207386
Dátum vydania rozhodnutia: 27.05.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Lalič
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:4412207386.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Vajnorská 100/A, IČO: 36 432 105, zastúpenej advokátskou kanceláriou verita, s. r. o., so sídlom v Bratislave - mestská časť Ružinov, Miletičova 5B, IČO: 35 940 875, proti povinnej T. E., bývajúcej v Z., o vymoženie sumy 2 586,72 eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 14Er/491/2012, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 31. januára 2013 sp. zn. 7CoE/11/2013, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 12. apríla 2012 č. k. 14Er/491/2012-9 zamietol žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súdneho exekútora Mgr. Jany Sitášovej, Exekútorský úrad Astrová 2/A, Bratislava, z 20. marca 2012.

V odôvodnení uviedol, že exekučným titulom je rozhodcovský rozsudok sp. zn. WHB/0111/0195, ktorý vydal dňa 7. októbra 2011 Stály rozhodcovský súd zriadený pri ROHODCOVSKÁ, ARBITRÁŽNA a MEDIACNÁ, a. s., so sídlom Trnavská cesta 7, 831 04 Bratislava, IČO: 35 862 882, s vykonateľnosťou od 4. decembra 2011, ktorým bola povinnej uložená povinnosť zaplatiť sumu 2 586,72 eur, úrok vo výške 19 % ročne zo sumy 2 586,72 eur od 15. mája 2009 do zaplatenia istiny, úrok z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 2 586,72 eur od 15. mája 2009 do zaplatenia istiny, sumu vyčíslených úrokov a úrokov z omeškania vo výške 1 205,28 eur, sumu dlžných poplatkov vo výške 43,05 eur, náhradu poplatku za rozhodcovské konanie vo výške 153,40 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 254,88 eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozhodcovského rozsudku. Zároveň povolil povinnej dlžnú sumu 2586,72 eur, úrok z omeškania z jednotlivých splátok a zo zvyšku dlžnej sumy zaplatiť v mesačných splátkach po 150 eur, vždy k 20. dňu v mesiaci, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozhodcovského rozsudku, všetko pod stratou výhody splátok v prípade neplnenia dlhu podľa určeného splátkového kalendára. Právny vzťah bol založený uzatvorením

zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX dňa 2. marca 2007 s právnym predchodcom oprávnenej O., na základe ktorej bol povinne poskytnutý úver vo výške 2 655,51 eur, ktorý sa povinná zaviazala splatiť v 60 mesačných splátkach po 72,66 eur. Súčasťou zmluvy o úvere boli obchodné podmienky pre úver, v rámci ktorých bola dojednaná rozhodcovská doložka, podľa ktorej na riešenie vzájomných sporov vzniknutých na základe alebo súvisiacich so zmluvou o úvere, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik budú riešené dohodou, resp. pred stálym rozhodcovským súdom zriadeným pri spoločnosti ROZHODCOVSKÁ ARBITRÁŽNA a MEDIAČNÁ, a. s., s miestom rozhodcovského konania v Bratislave. Súd prvej inštancie považoval uzatvorenú zmluvu o úvere za spotrebiteľskú, keďže jej predmetom bolo dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov vo forme úveru, pričom oprávnená pri uzatváraní zmluvy konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a povinná zmluvu uzatvárala ako fyzická osoba - spotrebiteľ. Dojednanú rozhodcovskú doložku, z ktorej rozhodcovský súd odvodil svoju právomoc považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho nemôže byť predmetný rozhodcovský rozsudok podkladom pre vykonanie exekúcie, a preto žiadosť o udelenie poverenia v zmysle § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) zamietol z dôvodu, že oprávnenou predložený rozhodcovský rozsudok nie je vykonateľným exekučným titulom. Rozhodcovský rozsudok vydaný na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá od spotrebiteľov vyžadovala, aby spory vzniknuté zo spotrebiteľskej zmluvy boli riešené výlučne v rozhodcovskom konaní, je nulitým právnym aktom.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na základe podaného odvolania oprávnenej uznesením z 31. januára 2013 sp. zn. 7CoE/11/2013 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil.

V odôvodnení uviedol, že akákoľvek rozhodcovská doložka bez ohľadu na jej formu a znenie obsiahnutá v zmluve uzatvorenej medzi dodávateľom a spotrebiteľom je podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka neprijateľnou podmienkou, ak spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Takto dojednaná rozhodcovská doložka je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Ďalej poukázal na to, že uzavretá zmluva o úvere bola typovou zmluvou, ktorej obsah povinná nemala možnosť meniť. Zdôraznil, že rozhodcovská zmluva uzavretá so spotrebiteľom, ak má byť právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo ktorá voľba konkrétne znamená. Uzavrel, že bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 Zákona o rozhodcovskom konaní už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, keďže exekučný titul nemal byť vzhľadom na neplatnosť rozhodcovskej doložky ani vydaný, ktorý bol v rozpore so zákonom. Napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, ktoré odôvodnila dovolacími dôvodmi uvedenými v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a), b) a c) Občianskeho súdneho poriadku, ktorý dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku konkretizovala vadami konania podľa § 237 písm. a), d), e) a f) Občianskeho súdneho poriadku, t. j., že sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, že v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, a že účastníkom konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Navrhla zmeniť napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu a poveriť súdneho exekútora vykonaním exekúcie, alebo zrušiť uznesenie odvolacieho súdu a uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Povinná sa k doručenému dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku účinného od 1. júla 2016 v znení neskorších predpisov (ďalej CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že

dovolanie nie je prípustné, a preto bolo odmietnuté.

6. Podľa § 470 ods. 1, 2 veta prvá CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. V preskúmvanej veci bolo dovolanie podané 21. februára 2014, t. j. pred 1. júlom 2016, a preto dovolací súd v súlade s princípom okamžitej aplikability v spojení s princípom justifikácie procesných účinkov vykonaných úkonov za predchádzajúcej právnej úpravy skúmal podmienky prípustnosti dovolania v zmysle ustanovení § 419 a nasl. CSP, hoci aj podaného za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku v znení platnom a účinnom do 30. júna 2016. Nevyhnutnosť takéhoto posudzovania vyplýva zo základných princípov Civilného sporového poriadku a to princípu spravodlivej ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, ako aj princípu ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (čl. 2 ods. 1, 2 a čl. 3 ods. 1 Základných princípov CSP).

8. Podľa § 452 ods. 1 CSP ak dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, ktorá už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného tým istým dovolateľom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na svoje skoršie rozhodnutie a ak sa v celom rozsahu stotožňuje s ich odôvodnením, ďalšie dôvody už neuvádzať.

K stručnému odôvodneniu rozhodnutia podľa § 451 ods. 3 CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

9. V danom prípade dovolací súd rozhoduje o dovolaní v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania podaného oprávnenou. Napríklad v uznesení z 29. januára 2014 sp. zn. 6 ECdo 251/2013 dovolací súd uviedol, že súdy nižších inštancií správne pri posudzovaní rozhodcovskej doložky postupovali, ak takéto dojednanie považovali za neprijateľnú zmluvnú podmienku spotrebiteľskej zmluvy, na základe ktorej rozhodcovský súd nemal oprávnenie na vydanie exekučného titulu vydaného v rozhodcovskom konaní. V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nezaväzujúce. Skúmaním platnosti rozhodcovskej doložky, resp. zmluvy súdy nižších inštancií v exekučnom konaní nepreskúmavali vecnú správnosť rozhodcovského rozsudku, ale len realizovali oprávnenie vyplývajúce mu z Exekučného poriadku pri posudzovaní, či exekučný titul nie je v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku). Uvedeným postupom nedošlo k porušeniu práva účastníkov v exekučnom konaní na spravodlivý proces, ani k odňatiu možnosti konať pred súdom, a preto uplatnený dovolací dôvod nie je dôvodný.

10. Právo na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky zaručuje právo nielen tomu, kto uplatňuje svoje práva, ale aj tomu, proti komu je nárok uplatňovaný. V spotrebiteľských veciach v závislosti od konkrétnych okolností princíp „vigilantibus iura scripta sunt“ ustupuje dôležitejšiemu princípu, ktorým je ochrana práv spotrebiteľa. To znamená, že aj keď účastník rozhodcovského konania, ktorým je spotrebiteľ nevyužije možnosť spochybniť existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy podľa ustanovení zákona o rozhodcovskom konaní, exekučný súd je oprávnený a zároveň povinný skúmať existenciu alebo platnosť rozhodcovskej zmluvy po podaní návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozsudku. Skúmaním žiadosti o udelenie poverenia a exekučného titulu, či nie je v rozpore so zákonom v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, je naplnením princípu ochrany práv spotrebiteľa v exekučnom konaní.

11. Navyše dovolací súd poukazuje aj na iné konania vedené na dovolacom súde, ktoré boli posúdené obdobne, o ktorých má oprávnená vedomosť ako účastníčka exekučného konania, s ktorými sa v plnom rozsahu stotožňuje (napr. sp. zn. 6 Cdo 73/2012, sp. zn. 6 Cdo 43/2013, sp. zn. 4 ECdo 44/2013, sp. zn. 6 ECdo 57/2013, sp. zn. 6 ECdo 290/2013, sp. zn. 6 ECdo 47/2014, sp. zn. 6 ECdo 19/2014, sp.

zn. 1 ECdo 221/2013, sp. zn. 2 ECdo 81/2014, sp. zn. 3 ECdo 119/2013, sp. zn. 8 ECdo 72/2014, sp. zn. 6 ECdo 68/2015, sp. zn. 1 ECdo 1/2017), a preto v súlade s ustanovením § 452 ods. 1 CSP ďalšie dôvody neuvádza.

12. Z týchto dôvodov dovolací súd dovolanie oprávnenej odmietol, lebo smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

13. O nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd rozhodol v zmysle § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a § 9a Exekučného poriadku v znení platnom do 31. marca 2017 tak, že v záujme rozumného usporiadania procesných nárokov účastníkov v exekučnom konaní v súlade s princípom procesnej ekonomie (čl. 4 ods. 2 v spojení s čl. 17 Základných princípov CSP) náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7 Cdo 14/2018 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018 pod R 72/2018).

14. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.